

Чинјенице у вези са Одлуком (бр. 19/25) високог представника, 17. јул 2025. године

Који су разлози за доношење недавне одлуке високог представника?

- Сви рокови из буџетског календара за усвајање државног буџета за 2025. годину већ су одавно пробијени. Као посљедица тога, од почетка 2025. године државне институције су присиљене да дјелују уз привремено финансирање, што нарушава функционалност државе и подрива њену отпорност.
- Рокови за извршавање кључних припрема за Опште изборе 2026. године већ су прекорачени. Предсједница Централне изборне комисије (ЦИК) више пута је упозорила да вријеме истиче, те да је крај јуна био крајњи рок за осигурање средстава потребних за увођење изборних технологија на цијелој територији Босне и Херцеговине. ЦИК-у су та средства била хитно потребна како би могла започети поступке јавних набавки, који захтијевају много времена. Уколико се нове изборне технологије не уведу у потпуности и широм цијеле БиХ озбиљно би се угрозило повјерење грађана у правичност ових важних избора.
- Неизмирени дугови, попут дуга Републике Српске према компанији Viaduct, озбиљно су нарушили финансијску одрживост државе и угрозили њене кључне институције,

посебно Централну банку и БХАНСА-у.

- Коначна и обавезујућа одлука артбитражног суда из Вашингтона (ИЦСИД) утврдила је обавезу надокнаде штете компанији *Viaduct* узроковане једностраним повлачењем Републике Српске из концесијског уговора. ИЦСИД је једна од пет организација Групе Свјетске банке и водећа свјетска институција посвећена рјешавању међународних инвестицијских спорова.
- Према томе, дуг је утврђен међународном арбитражом која је у овом предмету одлучивала у свјетлу свих елемената који су јој предочени. Република Српска је учествовала у поступку и имала је могућност да изнесе све приговоре које је евентуално имала.
- Политички застој на државном нивоу и даље онемогућава проналажење рјешења и додатно продубљује неизвјесност.

Који је свеукупни циљ овог оквира?

- Спријечити ентитете или друге нивое власти – укључујући кантоне, општине и градове – да намећу држави финансијске обавезе које су сами створили, а о којима држава није била обавијештена нити је над њима имала надзор, те спријечити задржавање државних прихода. Овим се уклања непосредан ризик за адекватно, одрживо и праведно финансирање институција Босне и Херцеговине, те успостављају правни инструменти за заштиту страних инвестиција.
- Омогућити финансирање Централне изборне комисије (ЦИК) БиХ с циљем увођења изборних технологија, односно мјера које осигуравају интегритет Општих избора 2026. године.
- Отклонити пријетње по инфраструктуру од кључне важности за институције Босне и Херцеговине које су произашле из случаја *Viaduct против Босне и Херцеговине*. Конкретно, пријетње одузимањем имовине Централне банке БиХ и замрзавањем рачуна Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине (БХАНСА) код

Како ће Одлука високог представника утицати на усвајање буџета БиХ?

- Поуздано финансирање државних институција кључно је за стабилност, функционалност и отпорност БиХ.
- Одлуком се рјешавају два кључна проблема:
  - Утврђује се извор средстава за намирење дуга према Viaduct-у без икакве пријетње фискалној стабилности било којег нивоа власти.
  - Утврђује се сврха добити Централне банке БиХ, чиме се осигурава и одговарајуће финансирање ЦИК-а за припрему избора 2026. године.
- Одлука високог представника ће стога уклонити преостале препреке за усвајање буџета за 2025. годину.

Шта ће се урадити у складу с Одлуком високог представника?

- Један дио, 120 милиона КМ од укупно око 316 милиона КМ, резерви за поравнање по основу прихода од путарине акумулираних од 2018. године, биће преусмјерен за измирење потраживања Viaducta, с тим да тај дио потиче из удјела Републике Српске. Ово је у потпуности у складу с принципом да онај ко направи дуг мора и да га плати. Одлука високог представника не подразумијева никакву обавезу исплате накнаде на неки одређени рачун. Напротив, приликом исплате средстава, министар, или његов замјеник, ако министар то не учини, треба спровести темељите провјере. ФБиХ ће добити исти износ из истог извора, с тим да, до сада, она нема обавеза сличних случају Viaduct.
- Исплата дуга Viaduct-у врши се из извора који је блокиран од 2018. године и није намијењен за текуће

(редовне) буџетске расходе РС. Одлука неће имати утицаја на пензије грађана нити на плате јавних службеника.

- Дио добити Централне банке, око 244 милиона КМ, који би по закону требао бити пренесен на државу, биће дјелимично исплаћен за финансирање изборних технологија за Опште изборе 2026. године и друге потребе институција БиХ.
- Кључне препреке ће бити уклоњене, што ће тако отворити пут за усвајање буџета за 2025. годину.
- Лидерима Босне и Херцеговине биће омогућен простор да престану одуговлачити и почну се фокусирати на реформску агенду за чланство у ЕУ.